

ANNE C. VORHOEVE

LIVERPOOL STREET

Forlaget Turbine, 2013

Oversat af Birgit Fuglsang efter Liverpool Street

(Ravensburger Buchverlag, 2007)

Oversættelsen er støttet af Goethe-Instituttet

1.

En veninde som Rebekka Liebich får jeg aldrig mere. Hun sad på hug i den smalle vindueskarm, klamrede sig med den ene hånd til vinduesrammen og rakte den anden frem, som om hun på den måde kunne mindske den afstand på knap halvanden meter, der var mellem hende og birketræets stamme. Hendes ansigt afspejlede den største koncentration.

Selv stod jeg nede i gården tre etager under hende og ville helst have lukket øjnene, men ikke en gang det var jeg i stand til. Jeg stirrede op så hypnotiseret som en mus på en kat. Denne gang havde vi spændt buen for højt. Om blot få sekunder ville jeg blive vidne til min bedste venindes dødsspring. Jeg kunne levende forestille mig, hvad min mor ville sige. De bank, der truede Bekka og mig fra Richards lille bande, hvis vi skulle falde i hænderne på ham, forekom mig pludselig helt harmløse i forhold til, hvad der ventede, hvis Mamu fik fat i mig.

Mine bekymringer blev ikke mindre, da jeg så, at Bekka havde skiftet vægten fra højre til venstre fod. Højre fod var hendes favorit. Det havde hun fundet ud af forinden.

Bekka hørte ikke til dem, der overlader noget til tilfældighederne og da slet ikke sin egen overlevelse. Hun var ikke kravlet op i vindueskarmen, før hun havde bevist, at hun kunne springe en meter og halvfjerds fra hugsiddende stilling.

Jeg var kommet noget længere ud – helt ud i sandbunken.

Men jeg havde siddet som limet til vindueskarmen. Ikke ti vilde heste skulle få mig til at springe over i birketræet! Det vidste *jeg*, og det gjorde Bekka også. Hun havde selv tilbudt at være den første, der sprang.

Hvis hun falder ned, behøver jeg ikke at springe! for det gennem hovedet på mig. Flov holdt jeg et øjeblik

Begyndelser Nye tyske bøger på dansk, 2010-2013

hånden for øjnene, som om jeg måtte beskytte dem mod en sol, der på denne grå septemberdag i 1938 slet ikke var kommet frem.

Nu! Bekka fjedrede i knæene og slap vindueskarmen. Mit hjerte bankede så højt, at det summede i ørerne. I flere sekunder troede jeg, at det øresønderrivende drøn, der hurtigt nærmede sig, var mit eget bange hoved, der revnede, selv om jeg var vokset op med larmen fra flyvemaskinerne, der startede lige over hovederne på os fra hovedlufthavnen, Tempelhof. Bekka holdt igen utålmodig fast i vindueskarmen og ventede.

Maskinen fjernede sig hurtigt. Jeg så det lille, sorte hagekors, der klamrede sig til vingen som en edderkop. *Tyskland i medvind!* Det vidnede det voksende antal flyvemaskiner over vores hustage også om.

Over mit hoved fløj også noget andet: Det var lille, havde lange, lyse fletninger og fløj så hurtigt, at det kun varede et øjeblik. En knagen og bragen. Grene og visne blade regnede ned over mig, og snart holdt Bekka sig triumferende fast i birketræets grene. Perfekt. Åh Gud, tænkte jeg. Nu er det min tur!

På første sal fløj vinduet op. »Er I da blevet fuldstændig vanvittige?« var der en, der skreg. Aldrig før var jeg blevet så glad over at se fru Bergmann, den gamle rappenskralde, hænge ud ad køkkenvinduet. »Franziska Mangold og hendes umulige veninde! I behøver ikke at forsøge på at rende jeres vej, jeg har set jer!«

Bekka klatrede væver som et eger ned fra birketræet. Også det havde hun øvet sig på. Vi kendte hver eneste gren i det træ, der kun få uger senere skulle redde vores liv. Næsten i hvert fald. Alt havde været anderledes, hvis Bekka ikke den dag var sprunget over i birketræet.

»Forbandede jødeunger!« Alle gårdens fi re husmure kastede fru Bergmanns øredøvende stemme tilbage. »Nu kan det være nok! Jeg ringer til politiet! Bare uden videre at springe over i vores smukke birketræ.« Jeg hørte flere vinduer blive lukket op. Ordet 'jøder' var, især når det blev råbt, lige hvad der skulle til

Begyndelser Nye tyske bøger på dansk, 2010-2013

for at trække nysgerrige til. Det, at folk så til den anden side, hurtigt gik videre, ikke ville vide noget, det kom først senere.

Forpustet sprang Bekka ned på jorden lige foran mig. Vi tog benene på nakken. Selv om fru Bergmann ikke var klar over det, blev det hendes skyld, at jeg fik lov til at leve en tid endnu.

»Ziska, vent!« gispede Bekka bag mig. Men jeg standsede først, da vi var nået i dækning bag kirkegårdsmuren.

Jeg var hurtigst til at løbe, det havde jeg altid været, helt fra første klasse i min gamle skole. Siden i sommer havde den været 'jøde-ren'. Nu var Monika Bär den hurtigste. Monika, der i et væddeløb havde vundet guldmedalje, selv om jeg var kommet først i mål. Man kunne jo ikke lade en jøde vinde. Det forstod jeg godt.

Alligevel var 'jøde-ren' et ord, jeg misforstod helt og aldeles, første gang jeg hørte det. Jeg troede, at venlige jøder ville spendere en hovedrengøring på vores temmelig medtagne skole. Sikke en ide! I virkeligheden betød 'jøde-ren' bare, at Rebekka Liebich, Ruben Seydensticker og jeg, de tre jøder, der gik i vores klasse, hver morgen nu skulle stå en time tidligere op og drage til den jødiske skole i Charlottenburg. Vores gamle skoleinspektør blev rost, og det kom i avisen. Det fandt jeg temmelig uretfærdigt, for det var jo os tre og ikke ham, der to gange om dagen skulle gennem det halve Berlin for at holde vores gamle skole 'jøde-ren'.

»Det er kun en overgang,« sagde Papa.

Jeg fortalte ham ikke, at jeg, bortset fra den lange skolevej, i al hemmelighed var ganske tilfreds med skoleskiftet. I den jødiske skole fik vi lov at være i fred. Ingen hældte blæk ud over vores hefter eller tvang os til i frikvarteret at lege 'ud med jøderne', et populært terningspil, der også kunne spilles med levende mennesker. Især var Ruben med sine jødekrøller et yndlingsemne, når det drejede sig om at tæve og håne. At han i timerne vidste næsten alt, gjorde det ikke bedre. Hele sidste år havde læreren fuldstændig ignoreret ham, selv når Ruben var den eneste, der rakte fingeren op. Han målte med fornøjelse

Begyndelser Nye tyske bøger på dansk, 2010-2013

Rubens lange, smalle kranium forkert foran hele klassen for at demonstrere de ariske børns overlegne anatomi. Bekka og jeg dukkede os på bageste række. Vi vidste godt, at vores upåfaldende kranier ikke var i fare, da de fuldstændig ville have ødelagt det populære nummer.

Vi krøb sammen på vores yndlingskjulested, en hule i buskadset. Den hjemløse, der tidligere havde overnattet her, havde ikke vist sig siden engang i foråret.

»Måske har de... krrk!« Bekka satte hænderne op til halsen.

Men det troede jeg ikke. Jeg antog, at han knoklede for Det Tyske Rige. Man hørte jo hele tiden, at Føen tog folk ind fra gaden og gav dem arbejde. Føens rigtige navn blev ikke nævnt hjemme hos os. Det havde Mamu sørget for: Den, der udtalte hans navn, eller bare sagde 'Føreren', skulle smide en pfennig i et glas. På den måde blev der en gang imellem til en is hos Cohn på Hermannplatz. Men der kom kun få pfennig i glasset, for Papa og jeg havde så godt som aldrig lyst til at tale om Fø.

Først da vi sad over for hinanden inde i hulen, opdagede jeg, at Bekkas spring over i birketræet ikke ligefrem var endt med en blød landing. Hun havde fået skrammer i ansigtet og på armene, grimme hudafskrabninger i begge håndflader, og nogle kviste havde sat sig så fast i hendes hår, at vi kom til at hive små hårtotter ud, da vi fjernede dem. Bekka havde langt, hvedegyldent hår, som jeg med mine genstridige tjavser, der hverken var helt sorte eller helt lyse, i hemmelighed var lidt misundelig på. Sammenbøjet kravlede jeg om bag hende for at flette hendes fletninger igen. Bekka var normalt ret ligeglad med dem, men jeg elskede at flette hendes silkebløde hår. Ubekymret slikkede Bekka blod af armen, vendte sig halvt om og grinede til mig. »Der var ikke så langt, som jeg troede. Jeg havde slet ikke behovet at sætte så hårdt af.«

»Vi må nok hellere holde os fra gården et stykke tid,« sagde jeg.